

Aloite Lapuan kaupungin sivistyslautakunnalle

Aloitteen laatija: Lapuan vammaisneuvosto

Pvm: 19.8.2026

Erityislusten ja tukea tarvitsevien lasten huomioiminen kaupungin loma-ajan toiminnassa

Lapuan kaupunki järjesti kesällä 2026 yhteistyössä Step-koulutuksen kanssa laadukasta ja suosittua kesätoimintaa 1.–2.-luokkalaisille Keskuskoululla, Ritavuoren koululla ja Liuharin koululla. Maksuton toiminta tarjosi lapsille monenlaista puuhaa, ohjattua tekemistä ja eväät. Lisäksi kaupunki järjestää toimintaa lapsille ja nuorille muinakin loma-aikoina.

Nykytuotoinen kaupungin kesätoiminta ei kuitenkaan ole saavutettavaa erityistä tukea tarvitseville lapsille, eikä heillä ole mahdollisuutta osallistua siihen ilman tarvittavaa mukauttamista tai avustamista.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää loma-ajan hoitoa erityislapsille, mutta palvelu on rajattu tiukasti tilanteisiin, joissa molemmat vanhemmat ovat työssä tai muusta pakottavasta syystä estyneitä hoitamaan lasta. Kaupungin yleisessä kesätoiminnassa vastaava rajoitusta ei ole, vaan se on avointa kaikille lapsille vanhempien työssäolosta riippumatta.

Samaan aikaan kolmannen sektorin tai muiden paikallisten toimijoiden (kuten seurakunnan tai urheiluseurojen) tarjoama soveltava toiminta on vähäistä – kuluneena kesänä Lapualla ei järjestetty edes yksittäisiä soveltavia tapahtumia. Tämä asettaa erityisperheet eriarvoiseen asemaan.

Ehdotus

Lapuan vammaisneuvosto esittää, että Lapuan kaupunki laajentaa loma-aikoina järjestettävää lasten ja nuorten toimintaa myös soveltavan toiminnan piiriin. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi:

- Soveltavan liikunnan tai harrastamisen kesäleirejä ja -päiviä
- Kaupungin yleisen kesä- ja lomatoiminnan kehittämistä siten, että sinne mahdollistetaan riittävän resursoinnin puitteissa myös tukea tarvitsevien lasten osallistuminen.

Perustelut

1. Yhdenvertaisuus ja lapsiystävällisyys: Jokaisella lapualaisella lapsella tulee olla oikeus vertaistoimintaan, mielekkääseen vapaa-aikaan ja leirielämyksiin perheen tuen tarpeesta riippumatta.
2. Kaupungin strategia: Kaupungin strategiset tavoitteet korostavat hyvinvoinnin lisäämistä, yhteisöllisyyttä, kokeilevaa innovointia sekä kaikkien kunnioittamista. Erityislusten osallisuuden vahvistaminen ehkäisee syrjäytymistä, jonka riski on tällä ryhmällä tilastollisesti korkeampi.

3. Kouluaikaisen tuen jatkumo: Lapuan kaupunki pystyy järjestämään oppilaille toimivan tuen ja laadukkaan toimintaympäristön koulupäivien ja perusopetuslain mukaisen toiminnan aikana. On perusteltua ja inhimillistä hyödyntää tätä kaupungissa jo olevaa osaamista ja soveltaa sitä myös loma-aikoina järjestettävässä toiminnassa.
4. Hyvät esimerkit: Esimerkiksi Kauhavalla järjestetään soveltavaa toimintaa sisältäviä liikuntaleirejä kesäisin. Vastaavaa toimintaa on järjestetty laajasti myös mm. Porissa, jonka maksullinen kesätoiminta kestää koko kesäkuun ajan ja on tarjolla myös erityisen tuen päätöksen saaneille lapsille. Lapualla on erinomainen mahdollisuus ottaa edelläkävijän rooli lähialueella ja tarjota esimerkillistä soveltavaa vapaa-ajantoimintaa.

Kaupungin nykyinen maksuton kesätoiminta on perheille erinomainen kädenojennus. Ymmärrämme kuitenkin, että soveltavan toiminnan järjestäminen vaatii kaupungilta enemmän resursointia, hoidollisten tarpeiden huomioimista sekä vaativampaa ohjausta. Mikäli maksuttomuuden säilyttäminen ei ole taloudellisesti mahdollista soveltavan toiminnan osalta, ei kohtuullisen osallistumismaksun tulisi olla esteenä toiminnan järjestämiselle, sillä useissa muissa kunnissa vastaava toiminta on osittain maksullista. Erityisperheille jo pienikin huomiointi sekä lyhyemmätkin leiripäivät tai teematapahtumat ovat merkittävä henkinen ja arjen tuki.

Lapuan vammaisneuvosto ilmoittaa samalla valmiutensa olla mukana ideointi- ja suunnittelutyössä soveltavan lomatoiminnan käynnistämiseksi.

Lapualla 19.8.2026

Katja Manu-Alalantela
puheenjohtaja
Lapuan kaupungin vammaisneuvosto